

Dolgoletnemu radovljiškemu zdravniku, v slovo

Dr. Marjanu Žiliču, dr. med.

(1917–2009)

V soboto, 12.12.2009, smo se poslovili od našega sodelavca dr. Marjana Žiliča.

Rojen je bil v Logatcu, 16.3.1917. Poljansko gimnazijo je končal z odličnim uspehom. Leta 1935 se je vpisal na Medicinsko fakulteto v Ljubljani, ki pa takrat še ni bila popolna, saj je imela le 5 semestrov. Že kot študent je pokazal nadpovprečno bistrost in delavnost. Bil je demonstrator pri slavnem profesorju anatomije prof. Janezu Plečniku. Študij medicine je nadaljeval v Zagrebu in ga tik pred pričetkom 2. svetovne vojne končal. Pri svetovno znanem prof. dr. Andriji Štamparju je leta 1939 pripravil študijo o prehrani bajtarskih otrok v Prekmurju. Nemirni duh in ljubezen do narave so ga že zgodaj med študijem zapeljali v širni svet. Tako je v četrtem letniku praktical v Trenčinu na Slovaškem, naslednje poletje pa je delal v bolnišnici v Pragi kot »narkotizer«. Že v študentskih letih je prepotoval Češko, Poljsko, Ukrajino, Latvijo, Litvo, Bolgarijo in prišel vse do Črnega morja. Zgodaj se je tudi vključil med napredno mladino in sodeloval na študentskih taborih.

Prvo službo je nastopil v Starem trgu pri Ložu. Tam je poleg splošne ambulante ustanovil še dispanzer za otroke. Skrbel je za ljudi na okupiranem in osvobojenem ozemlju. V Starem trgu pri Ložu je ostal do kapitulacije Italije, ko se je priključil partizanom in deloval kot vojaški zdravnik še dolgih enajst let po osvoboditvi, od tega šest let v vojnih bolnicah v Karlovcu in Puli, štiri leta kot kirurg in dve leti kot internist.

Prvega septembra 1956 je prišel v Radovljico. Zanj je bilo mesto Radovljica takrat in je ostala vse življenje najlepši kraj. Začel je z delom v Tovarni verig Lesce. Zaoral je ledino medicine dela s preventivnim delom, ki je ostala njegova ljubezen do odhoda v pokoj. Ob delu je leta 1965 končal specializacijo medicine dela, prometa in športa. Leta 1966 je ustanovil dispanzer za medicino dela, prometa in športa, ki je bil prvi na Gorenjskem. Leta 1975 je ustanovil tudi dispanzer za borbe, ki je bil prav tako prvi na Gorenjskem. Od

leta 1959 do 1968 je bil direktor zdravstvenega doma v Radovljici. V času, ko je bil direktor, so bile ustanovljene tudi obratne ambulante. Ambulanta Plamen Kropa je bila ustanovljena leta 1959, 1961. leta obratna ambulanta Iskra Otoče, leta 1963 pa obratna ambulanta Elan Begunje. Sprva so delovale dvakrat ali trikrat tedensko, kasneje pa so se delavniki daljšali. Takrat in naslednjih dobrih dvajset let se je zdravstvo zares približalo delavcem, saj so imeli delavci možnost priti do zdravnika celo med delom. Vodstva tovarn je prepričal, da je zdravje delavcev pomembno za uspešno delo podjetja. Bil je torej pionir preventivnega dela in varstva delavk in delavcev v radovljiški občini. Kdor koli je kdaj opravljal pionirsko delo, ve, kaj to pomeni. Koliko moči je potrebno za pripravo in zagon dela. Tako se je zdravstveni dom v času, ko je bil direktor, precej razširil (patronažna dejavnost, otroško varstvo) in izboljšalo se je delo laboratorija. Upokojil se je po dobrih štiridesetih letih dela, leta 1981, ko je zaključil bogato in plodno delovno pot. Kasneje je občasno še pomagal pri nadomeščanju izpadov mlajših kolegov, da je delo bolje teklo. Veliko noči, nedelj in praznikov je delal tudi kot dežurni zdravnik, kar je bilo pogosto izredno težko in naporno. Posebno tista leta, ko so zdravniki dežurali po ves teden skupaj. Za svoje delo je prejel več državnih odlikovanj, med njimi Red dela z zlatim vencem in Zlato plaketo na kongresu medicine dela v Novem Sadu. Zelo ljubo mu je bilo srebrno priznanje OF.

Osem let je bil član republiškega parlamenta v zboru združenega dela. Dosegel je, da se zdravnikom del prihodkov iz obvezne dežurne službe šteje v osnovo za pokojnino.

Bil je dober strokovnjak in velik človekoljub. V štiridesetih letih dela je pomagal številnim bolnikom, ki so potrebovali njegovo pomoč. Nekoč sem prebrala, da je velika milost v življenju, če lahko pomagaš. Milost zato, ker te razdajanje duhovno bogati in povečuje kakovost življenja in dela. Velika sreča je tudi, da lahko delaš, kar znaš in kolikor moreš, brez preprirov zaradi nepomembnih reči. Vendar življenje ni samo praznik in spoprijeti se je potrebno z vsem. Številnim mlajšim kolegom in kolegicam je bil mentor.

Ti so delo, ki ga je pričel, kasneje tudi nadaljevali.

V prostem času je rad planinaril. Prehodil je veliko hribov v Sloveniji in zamejstvu, tudi zelo visoke vrhove. Zaljubljen pa je bil v Škofjeloško hribovje. Posebno naklonjenost je čutil do Furlanije in Julijske krajine ter Koroške, kjer je poznal skoraj vsak kotiček. Zelo rad je imel svojo družino, še posebno vnukinjo. Žal mu zadnja leta življenje ni prizanašalo z boleznijo.

Vsem, ki smo bivali z njim ali ob njem, bo ostal v trajnem in neizbrisnem spominu. Zavedamo se, kako nenadomestljiv bo za svojo družino in prijatelje. Njegov človeški optimizem nam je bil v oporo in veselje. Iz vsega srca smo mu hvaležni za vse, kar je v svojem delovnem obdobju naredil za svoje bolnike in za sodelavce ter za vse izkazano in preizkušeno tovarištvo.

Rimski pesnik Marcial je v epitafu neki deklici napisal: »Naj ti bo lahka zemljica, saj si tudi ti lahno stopala po njej!« Tudi kolegi dr. Marjanu Žiliču želimo isto: naj vam bo lahka zemljica. Počivajte v miru.

Družini in svojcem v imenu sodelavcev in v svojem imenu izrekam iskreno in globoko sožalje.

Rodine, 15. december 2009

Marjana Grm